

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-237 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-62/1634-571
Karar Tarihi : 21.12.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Özgür BAL

C. BAŞVURAN : Rennan AVŞAROĞLU
(Adresi tespit edilememiştir.)

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Kamil Koç Otobüsleri A.Ş. (Kamil Koç)
Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesi (AŞTİ) Ankara
- Ankara Metro Seyahat Turizm ve Taşımacılık Ltd. Şti. (Metro)
Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesi (AŞTİ) Ankara
- Pamukkale Turizm Taşımacılık Tic. ve Ltd. Şti. (Pamukkale)
Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesi (AŞTİ) Ankara

E. DOSYA KONUSU: Ankara-Zonguldak hattında faaliyet gösteren otobüs firmalarının fiyat birlikteliğine giderek rekabeti ihlal ettikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda, Ankara-Zonguldak hattında faaliyet gösteren otobüs firmalarının aralarında fiyat anlaşması yaptıkları; bu çerçevede, Kamil Koç, Metro ve Pamukkale firmalarının aynı anda fiyat artırarak rekabeti ihlal ettikleri ifade edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 02.08.2011 tarih ve 5570 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 26.08.2011 tarih ve 2011-4-237/İİ-11-377.SB sayılı İlk İnceleme Raporu, 14.09.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığı belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-47/1168-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 14.12.2011 tarih ve 2011-4-237/ÖA-11-259.ÖB sayılı Önaraştırma Raporu, 16.12.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-110.02.02/621 sayılı Başkanlık Önergisi ile 21.12.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Ankara-Zonguldak hattında faaliyet gösteren otobüs firmalarının, karayolu taşımacılığı pazarında Kanun'un 4. maddesini ihlal eden uygulamalarda bulunduğu yönünde bir bulguya rastlanılmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Şikâyetin konusunu, yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının uygulamaları oluşturmaktadır. Bu çerçevede, ilgili ürün pazarı, "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı

11-62/1634-571

pazarı” olarak belirlenmiştir. Öte yandan, şikâyet konusu iddiaların Ankara-Zonguldak hattına yönelik olduğu dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar “Ankara-Zonguldak güzergâhı” olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespitler

Yapılan incelemede, şikâyete konu hatta Kamil Koç, Metro ve Pamukkale firmalarının faaliyette bulunduğu tespit edilmiştir. Bu firmaların internet üzerinden işlem yaptıkları fiyatlar 23-27 TL arasında değişmektedir.

- 50 Öneri araştırma döneminde rapor törler tarafından şikâyetçi ile iletişim kurularak daha fazla bilgi alınmaya çalışılmış, ancak şikâyetçiye ulaşılammış, şikâyete konu iddiaları destekler nitelikte herhangi bir bilgi ve belge elde edilememiştir.

I.3. Değerlendirme

Şikâyete konu Ankara-Zonguldak hattına yönelik olarak internet üzerinden uygulanan fiyatlar incelendiğinde, tek bir fiyatın uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca firmaların anılan hatta indirimli ve normal olmak üzere 2 ayrı fiyatları bulunmaktadır.

- 60 Öte yandan, şikâyete konu Ankara-Zonguldak hattı için Ocak-Mayıs 2010 döneminde geçerli olan şehirlerarası otobüs taşımacılığı taban fiyatı 18 TL'dir. Mevcut durumda internet üzerinden uygulanan indirimli fiyat ise 23-25 TL'dir (indirimsiz fiyatlar 25-27 TL arasındadır). Üstelik bu fiyatlar herhangi bir üyeliğe sahip olmayan yolcu için geçerli olup firmaların çeşitli yolcu sadakat indirim programları, ekstra indirimler ve puan toplama yöntemleri ile çok çeşitli bilet fiyatları oluşabilmektedir. Ayrıca, taban fiyatın öngöröldüğü 2010 yılı başından inceleme dönemine kadar motorindeki fiyat artışının yaklaşık %25 olduğu dikkate alındığında, taban fiyat ile uygulanan fiyatlar arasındaki farkın nedeni anlaşılmaktadır.

Bunun yanında, şikâyetin gerçekleştiği Ağustos ayı, yaz sezonu olması nedeniyle, talebin canlandığı bir dönemdir. Sektörün yapısı gereği talebin canlandığı zamanlarda, kapasite sınırı sebebiyle fiyatlarda eş zamanlı hareketler gözlenmesi iktisadi açıdan açıklanabilir bir durumdur.

- 70 Öte yandan, ilgili pazarda verilen hizmet homojendir. Diğer bir ifadeyle otobüs firmalarının benzer araçlarla, benzer ikramlarla aynı hareket noktasından kalkarak aynı varış noktasına ulaştıkları görölmektedir. Bu durumda, yolcuların tercihlerini belirleyen temel unsur bilet bedelleri olmaktadır. Teorik olarak kapasite kısıtı bulunmayan firmanın düşük fiyat vermesi durumunda yolcuların tamamına hizmet vereceği söylenebilir. Bu durumda mevcut diğer firma veya firmalar, aynı fiyat seviyesine inmek veya piyasadan çıkmak arasında seçim yapmak zorunda kalmaktadırlar. Diğer bir ifadeyle, piyasanın oligopolistik yapısı nedeniyle ilgili pazarda çok farklı fiyat seviyelerinin uygulanması mümkün değildir.

Özetle, tek fiyat uygulamasına ilişkin şikâyetler karayolu ile yolcu taşıma sektörünün genelinde görölmekte olup, hizmet farklılaşmadığı sürece bu tür uygulamalara rastlanabileceği neticesine varılmıştır.

- 80 Netice itibarıyla, öneri araştırma döneminde yapılan yerinde incelemelerde, başvuru konusu iddiaları destekler nitelikte herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşılammış olup, inceleme konusu dönemdeki fiyatların 2010 yılı için öngörölmüş bulunan kanuni taban fiyattan çok farklılaşmadığı, artışın yaz sezonunda talebin canlanmasından ve motorin fiyatındaki artıştan kaynaklandığı, tek fiyat uygulamasının bulunduğu dair bir tespitin de yapılamayacağı anlaşılmıştır.

11-62/1634-571

Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler doğrultusunda, dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

90 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.